

OBDOBÍ RENESANCE (15. - 16. století)

1. Člověk v renesanci

Asi už to slovo odněkud znáte, ale doposud vám mohlo připomínat jen nějakou školsky nudnou kulturu. Není to tak. Renesance je zlom v dějinách. Člověk už začal mít dost toho nudného života na vlastním dvorku, kde nemohl poznat nic jiného než těch svých pár oveček, které vodil na pastvu, nebo nějaké to pole, kde musel pracovat od rána do večera. Chtěl se porozhlédnout víc okolo sebe, vypravit se někam daleko a udělat si sám svůj vlastní názor na to, jak svět funguje.

Lidem se začalo nějak stýskat po vzdělání. Já vím, že namítnete, že tu první univerzity stojí už od středověku, ale řekněte sami, kdo se v nich mohl vzdělávat. Pokud se nejednalo o muže z vybrané společnosti nebo o někoho, kdo měl jednoduše to štěstí a na nějakou akademickou půdu skutečně časem zavítal, museli si lidé vystačit jen s velice malým množstvím informací. A navíc, situace nebyla ve středověku lehká ani na univerzitě. Člověk si totiž málokdy mohl dělat své vlastní závěry a náhledy na život okolo sebe. Musel jen častokrát opakovat to, co tvrdili druzí, postavení ještě výše než on.

Až v renesanci se začali objevovat odvážlivci, kteří chtěli vyvést lidi jen ze slepého odřikávání věcí, kterým sami nevěřili. Přednesli lidem častokrát argumenty, které vyvracely staré domněnky. A lidé si měli vybrat, buď dokážou změnit názor, na který byli zvyklí a půjdou proti proudu většiny, anebo nechají všechno při starém. Vždyť víte, že asi nebylo vůbec jednoduché přijmout tvrzení, že Země není placka, ze které člověk kamsi spadne, pokud dorazí na její okraj, když univerzitní kapacity vyučovaly několik stovek let pravý opak a nehodlaly se od toho nijak distancovat. Dokonce časem ve spojení s papežem vydali příkaz, že upálí každého, kdo jejich závěr nebude respektovat.

Jenže když tu máte nějaké důkazy od námořníků, kteří kulatost Země vidí na vlastní oči, a když se prvními dalekohledy můžeme podívat na to, jak složitá je noční obloha, musejí jít časem stranou i ty nejzarputilejší představy mocných. I když to mnohé stálo život skrz klasickou středověkou popravu včetně brutálního mučení.

A tak jeden chytrý učenec, jmenoval se Rafael Santi a vy ho znáte jako dobrého malíře a výtvarníka renesance (doufám, že ne jen jako želvu Ninja), přišel s návrhem, že na tu starou dobu nesvobody a otrockého odřikání hloupostí jednoduše zapomeneme. Začala doba novověku jako cesta k něčemu lepšímu. I když pravdou je, že nic není zcela černobílé. Pojem renesance totiž doslova znamená „znovuzrození“, rozumí se znovuzrození něčeho, co tady bylo před dobou středověku, tedy antiky. Opět se má dostat do centra zájmu mladý člověk, který má zájem o cestování, se kterým je spojeno i nějaké to dobrodružství, o čemž bude řeč v další kapitole. A jestli se mu bude kdesi v dáli líbit víc, pak tam třeba i zůstane. Alespoň do té doby, než budou schopni vysocí úředníci přijmout, že nemusí mít vždy pravdu jenom oni.

Snad bychom na závěr mohli také zmínit, že nastává v renesanční době i jistý posun v oblasti výroby. Řemeslnické cechy pomalu zanikají a na scénu se tlačí tzv. manufaktury. Jedná se o ruční dílny, ve kterých byla práce rozdělena mezi více pracovníků. Člověk už neměl dělat svůj výrobek sám. Každý se specializoval na určitou část a pak tento polotovar předal dalšímu, kdo byl mistrem zase oboru jiného. Lidé se díky této pracovní činnosti mohli dostat blíž k sobě. V podstatě i dnešní výroba z manufakturní praxe vychází.